

שיספק את רגשותיהם, שיספק את כבודם הלאומי.
שאם לא כן, הרי בגלל הביטחון האחת והיחידה הזאת, בגלל אי הנכונות לתת לערבים מעמד בי ירושלים — לא יקום השלום בכלל, לא השלום עם הפלסטינים ולא שלום עם העולם הערבי, ואפילו לא השלום הכפוי שהשגריר יוסט וחבריו הושבים עליו.

קריאה: מה זה "מעמד מיוחד"? היכן קיים דבר כזה?
אורי אבנרי: אני אומר, "מעמד מיוחד לערבים בירושלים" — ויכולות להיות לכך הצעות שונות.
 אינני רוצה לצטט את שרה'החן היושב כאן, מפני שזה לא פופולארי, אצטט את שרה'החן. זה בטוח, יותר, הרי כולכם מסכימים עם שרה'החן. הוא גם רוצה במלחמה וגם רוצה בשלום. כולכם מסכימים שרה'החן הוא האיש, שבידו שרביט

המלחמה והשלום. ובכן, בין שאר התוכניות שרה'החן מירסם — הוא מירסם תוכניות רבות — היתה תכנית שכללה מתן מעמד מיוחד לירדן בירושלים והגפת דגל ירדן מעל להר הבית. (קריאות סכמה צד דים) אם אתם רוצים לריב בעניין זה, תריבו עם משה דיין ולא איתי!
 הפתרון שלנו הוא: ירושלים המאוחדת תהיה בירת ישראל, בירת המדינה הפלסטינית ובירת המוסדות המשותפים.
מי שמחפש תקדים לפיתרון כזה

— אני רק יכול לומר שאין בכדי תקדים לירושלים. ירושלים היא עיר בלי תקדים.
 מסתבר כי בעניין ירושלים ביטאנו דעתם של כמה וכמה ח"כים, החוששים להגיד את הדברים בעצמם. כי רבים ניגשו אלי אחרי שירדתי מן הדוכן, בירי כו אותי על הנאום וטענו כי היה זה הנאום החשוב של סיעתנו בשבוע זה.

מכשיר של שטיפת-מוח

דמוקראטיה הישראלית. את תוצאותיה ההרסניות עלולים אנחנו לראות כבר תוך כמה שנים.
הטלוויזיה בירי השילטון — בידו השילטון בל ביד — עלולה להיפך למכשיר של שטיפת מוח, פשוטו כמשמעו.
 ראינו במדינה תרבותית ממדרגה ראשונה, צרפת, נסיגה נוראה של הדמוקראטיה, של הנשמה הלאומית ממש. אחת הסיבות העיקריות לכך נעוצה בעובדה שהטלוויזיה, מכשיר חסר-דוגמה זה, הוא כלי-כוח בידו השילטון...
מדוע קפצה כל המדינה על השר ישעיהו המיסכן, שהציע לשעבר את העיתונות לרשות ממשלתית, כאשר אותו מצב כבר קיים לגבי הרדיו, ועכשיו רוצים לקיימו לגבי הטלוויזיה?
 מוצעת כאן מנופוליציה מוחלטת של אמצעי התקשורת ההמונית בידו השילטון. ואין כל ויכוח על כך שכוח ההשפעה, כוח שטיפת-המוח של הטלוויזיה הוא לאין שיעור גדול יותר מאשר כוחו של הרדיו, וגם לאין שיעור גדול יותר מאשר כוחה של העיתונות.
אנחנו חולכים כאן, בצעדים בטוחים, לקראת המצב של "1984".

גלילי

רוצים להשאיר בידו הממשלה, באופן בלעדי, מכשיר אשר מבחינת ההשפעה על הציבור אין לו אח ורע.
 המהפכה הזאת מהווה בעיני סכנה לעצם קיומה של ה-

הוויכוח החשוב ביותר של השבוע — לגבי התוצאות הצפויות ממנו — היה בקריאה הסופית ל"חוק רשות השדרה", הבא לתת מעמד חוקי לטלוויזיה.
 הגשנו עשר הסתייגויות לחוק זה, ונגמקנו אותן ב"שלושה נאומים, שנמשכו יחד כשעה. לכולן היה מכנה משותף אחד: למנוע את מסירת המנופול על הטל-וויזיה לידי הממשלה, באמצעות "רשות ציבורית" ומני-הל כללי המתמנים על-ידי הממשלה.
פתחנו את נאומינו בהצהרה עקרונית:
אורי אבנרי: בשקט, בקול דממה דקה, מבוצעת כאן, למעשה, מהפכה בחיי המדינה.
 ירשנו מהשילטון הקולוניאלי, מהדיקטטורה של הנציב העליון הבריטי, את הרדיו השייך לשילטון. בימי האנגלים היתה העיתונות, לפחות, חופשית למחצה. אך הרדיו לא היה בימי האנגלים אלא מכשיר ישיר בידו השילטון.
כאשר קמה מדינת ישראל עבר מצב זה אלינו, נו, בלי מחשבה, בלי ניתוח, בלי ויכוח — כדבר מובן מאליה. אבל אין הוא מובן מאליה כלל וכלל במדינה דמוקראטית.
 עכשיו, בדרך ההקבלה, כאילו זה דבר מובן מאליה, רוצים להנהיג את אותו המצב, את אותו עיקרון, לגבי הטלוויזיה.

כלב-בית של המימסד

התקבל: הסתייגות משותפת של כמה סיעות, שנועדה לקבוע כי המנהל הכי-ללי של רשות-השידור לא יתמנה על-ידי הממשלה, אלא על-ידי מליאת רשות-השידור. ערכנו גיוס קדחתני בכל הרחיב הבניין כדי להזעיק את הח"כים למליאה — אך החסתיגויות נדחתה ב-22 נדד 18 קולות. ארבעה ח"כים של ל"ע, שיכלו להכריע את הכף, היו עסוקים בארוחת-ערב חגיגית מחוץ לבניין. סיעת רק"ח נעדרה כליל.
 לפני כן העמדתי אתגר לאנשי הטל-וויזיה, שצילמו את הוויכוח: שצילמו וישדרו את מראה מליאת-הכנסת. לוי כותס יצויין שקיבלו אתגר זה, ובעת שידור נאומו הראו את מראה המליאה, שהיה כימעט ריק — כרגיל.

העצום, הדוגל בשלום ללא סיפוח, מתנה אשר לפי כל הסקרים המדעיים של דעת הקהל, גם של הכבונים הכפופים לממשלה עצמה, מקיף עשרות רבות של אחוזים?
 ... אם מתנה-השלום יכול להשמיע ציוץ ברדיו, הוא צריך להשתחוות ולהגיד: תודה רבה, זוהי תופעה נדירה. אולם בטלוויזיה המצב חמור לאין שיעור, ואני רוצה לומר את הדברים בצורה נוקבת.
נשקפת סכנה חמורה שהטלוויזיה זיה תהפוך ללבי-הבית של המימסד, סך ותר לו.
 מובן להסתייגות זו נדחתה, כשרק המרכז החופשי והקומוניסטיים מצביעים עים למענה. כך קרה גם לכל שאר ה-הסתייגויות שלנו ושלכם.
 רק להסתייגות אחת היה סיכוי ל-

את מי משרתת הטלוויזיה? את מי משרת הרדיו? לכך הקדשנו את נאומנו השני, שבא למנק הסתייגות שיעקרה: להכריח את רשות-השידור לתת ביטוי לדעות כל המפלגות והתנועות המיוצגות בכנסת — גם בימי בחירות וגם בשאר ימות השנה.
אורי אבנרי: ... לרדיו חדרה רוח ליברלית, יחסית. הרגש הוא על המילה "יחסית", מפני שיש תוכניות ליברליות ויש גם בקול-ישראל תוכניות שאינן כאלה. הדיחוח על הכנסת הוא הוגן, התכנית היום הזה היא הוגנת בעיקרה, אם כי עלה אפשר כבר למתוח ביקורת, לאחר תקופת-נסיון. אך התוכניות המתיימרות להציג בפני תושבי המדינה את כל הדעות במדינה, קשה לומר שהן מקיימות את החוק האומרי: הרשות תבטיח כי בשידורי שרות-השידור

המוכן אתה לתרום לבך?"

עושים לדת ישראל — ותרשו לי, כאיש חילוני קיצוני, לומר את הדברים האלה — כאשר אתם מנסים להעמיד אותה במקום מפגז יותר, לאין שיעור, אף מהכנסת הקא-תולית, שהיא מיבצר הפיגור והריאקציה בעולם כולו. היא לפחות, תורמת בהשתל-לבבות.
על-ידי העמדה הזאת אתם תידחו כל צעיר מתקדם וזכון מן הדת!
שלמה לורנץ (אגו"י): אם אתה מתקדם, אני מתגאה להיות מפגז.
אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, אי אפשר להעביר לדיון בכנסת הצעה שאותה הגדיר חבר-הכנסת לורנץ עצמו במילים "אחורה פנה!" כאשר בכל חזיתות המדינה הסיסמה היא "קדימה צעדו" ואפילו "אחרי!" — אסור שבחזית אחת, חזית הצלת חי-אדם, תהיה הסיסמה: "אחורה פנה!"
אליעזר שוסטק (מרכז חופשי): נראה את אומץ-הלב שלך? האם אתה תתרום לב?
אורי אבנרי: חבר הכנסת שוסטק שואל אותי: האם אתה תתרום לב?

להשתלות-לב, לבחוש בעולם החשוך של דעות קדומות, פרימיטיביות — יהיה זה עתל מצד הכנסת להעביר הצעות אלו לדיון.

ועל העניין עצמו:
אורי אבנרי: ... אם יש מישהו במדינה הזאת, אשר תפקידו דומה היום לתפקידו של חייל צה"ל, הרי זה הרופא.

לורנץ

כהנא

יש מן הרוממות, מן הגבורה ומאומץ-הלב לחייל בלבוש הלבן, בחזית הרפואה, כריוק כמו לחייל בלבוש החאקי, בחזית הביטחון. צר לי, בכל הכנות, שלשני אלה אינו מצטרף הי איש בלבד השחור — נציג הדת.
 (לח"כים הדתיים): אין עוול יותר גדול מאשר זה שאתם

אני רוצה לומר לך בכל הרצינות, על דעתי — ואני מקווה שגם על דעת אשתי, שהיא נוכחת כאן — כי אינני יכול לתאר לעצמי דבר יפה יותר לבך-אדם מאשר לדעת כי במותו ימשיך ליבו לחיות, וימשיך לתת היום לאדם אחר, הנידון למוות.
 התוצאה: רק אני לבדני הצנעתי בעז החצעה לחסיר את החצעות הדתיות מסדר-החיים.

בשום חזית איננו עומדים כל-כך בודדים — 1 מול 119 ממש — כמו בחזית המלחמה בכפייה הדתית. הדבר בלט השבוע, כאשר עלתה בעיית השתל-לב. שני ח"כים דתיים — לורנץ מאגו"י וכהנא מפא"י — העלו הצעות שמטרתן לאסור השתלות. מטעמי פואליציה נאלץ השר המפ"מ, ישראל ברזילי, להסכים להעברתן לוועדה — דבר המהווה אישור ראשוני. כדי לחפות על כניעה מחפירה זו, הוא ביקש מחבר-סיעתו, שלמה רוזן, להגיש גם הוא הצעה, בכיוון הפוך — כדי שיועברו כולן יחד.
 דברי לורנץ וכהנא היו רצופים דברי-הסתה נוראים נגד הרופאים. לורנץ: "שני לבבות נדמו בגלל הניתוח"... וכו'. הרופאים החליטו, "להפסיק חיי אדם"... במקום בשפנים, עושים נסיונות בחי-אדם" וכו'. וכהנא: "הר-פתקות שלוחות-רסן"... "נסיון (של רופאי ישראל) לנגוב את ההצגה"... "דיקטטורה של רופאים, בניגוד לדעת הציבור" וכו'.
 קמתי ותבעתי להסיר מסדר היום את ההצעות הדתי-יות ולקיים דיון רק בהצעת רוזן. בין השאר אמרתי: **אורי אבנרי:** ... אי אפשר להעביר להעדה, בחבילה אחת, הצעה לסדר-יום המבקשת לדון ב-השתל-לב הצלת חי-אדם" יחד עם שתי הצעות האומרות בדיוק את ההיפך: איסור השתל-לב הצלת חי-אדם. מדברי-ההנמקה של שני הנאומים, חבר-הכנסת לורנץ וחבר-הכנסת כהנא, מס-תבר בפירושו, וללא כל טישטוש, שגממתם הבלעדית היא לאסור השתלות-לב בישראל.
 ... כאשר שני נאומים קמים מעל הדוכן הזה ונאומים נאומים בכלי כותנתם היא להעביר עוד יותר את האחריה מסביב לשלבי כאובה זו, להגדיל את ההתנגדות הציבורית